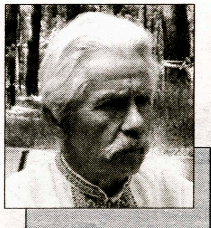

«Гімн має співати весь народ»

Леопольд Ященко,
керівник хору «Гомін»:

— Я цей гімн чув ще під час окупації, бачив ноти на поштових листівках. Слова носилися в повітрі, бо вони були крилатими. Та й у довженківському фільмі «Щорс» він звучить, щоправда, у сатиричному плані: там оркестр, прилаштовуючись під зміну влади, перериває «Ще не вмерла Україна» й починає грати «Інтернаціонал».

А вперше публічно ми виконали цей гімн 1988 року в Спільці письменників, коли створювалася громадська організація «Народний рух України за перебудову». Потім ми виступили на установчому з'їзді Руху, і далі жодне поважне громадське зібрання не обходилося без нас, без тієї пісні.

Але тут хочу зробити одне зауваження: попри те, що музику і слова гімну затверджено законодавчо, досі в народі немає усталеного варіанта. Бо мелодія Вербицького була розрахована на виконання професійним хором, а не простими людьми, які не завжди можуть витягти високі ноти. Мені здається, за 17 років виконання гімну ми з нашим хором знайшли оптимальний варіант: опустили тональність на 1,5 тону, спростили перехідні рулади. Бо функція гімну не в тому, щоб зробити ефектний концертний номер, а в тому, щоб заспівав увесь народ. І коли це питання не узгодити, люди й далі під час виконання гімну триматимуть руку на серці, але не співатимуть, а в кращому разі просто роззявлятимуть роти.